

Delavska Pravica

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek pop. v slučaju praznika dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Miklošičeva c. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1.—, ~ Cena: za 1 mesec Din 5.—, za četrlet Din 15.—, za pol leta Din 30.—; za izposojništvo Din 7.— (mesečno) — Oglasi: po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo Delavske zbornice, Miklošičeva cesta 21, I. nad. Telefon 2265. — Štev. čekovnega računa 14.908

KANDIDATNA LISTA

JUGOSLOVANSKE STROKOVNE ZVEZE v LJUBLJANI

Delavci

Kandidati:

- Zumer Srečko, strojni stavec, Ljubljana.
- Lešnik Alojzij, strok. tajnik rudar., Laško.
- Gasser Albin, kovinar, Jesenice.
- Lombardo Peter, strok. tajnik, Ljubljana.
- Zupan Ciril, predilničar, Tržič.
- Celinšek Jože, lesni delavec, Nazarje.
- Lukner Franc, klepar, Ljubljana.
- Ramovš Janez, oblačilni del., Skofja Loka.
- Godeša Ivana, gospodinjka pom., Ljubljana.
- Rešek Edvard, papirničar, Vevče.
- Kores Martin, strojnik, Maribor.
- Zužek France, nam. šefa J. B. D., Ljubljana.
- Rozman Peter, strok. tajnik, Ljutomer.
- Mikeln Fric, skladiščnik, Celje.
- Rode Franc, tekstilni delavec, Kranj.
- Smolej Tine, kovinar, Javornik.
- Podojsteršek Franc, rudar, Crna.
- Uršič Anton, tob. delavec, Brezovica.
- Koprivec Matic, delavec, Vrhnika.
- Pečnik Martin, kovinar, Celje.
- Rozman Joško, strok. tajnik, Ljubljana.
- Kužnik Franc, rudar, Kočevje.
- Škulj Valentin, papirn. delavec, Medvode.
- Ustar Vinko, rudar, Toplice, Zagorje.
- Ocvirk Fric, tkalec, Sv. Pavel pri Preboldu.
- Prebil Ivan, predilničar, Litiya.
- Kotnik Andrej, kovinar, Guštanj.
- Salberger Jožef, čevljar, Tržič.
- Lipnik Rupert, del. sluga, Maribor.
- Megušar Alojzij, delavec, Češnjica pri Železnikih.
- Wolf Franc, zidar, Zbigovci, Gornja Radgona.
- Prešeren Karol, čevljar, Tržič.
- Papež Franc, lesni delavec, Stražišče, Kranj.
- Sever Valentin, klobučar, Skofja Loka.
- Diaci Alojzij, rudar, Laško.
- Rant Ivan, lesni delavec, Bohinjska Bistrica.
- Ferk Franc, delavec, St. Ilj v Slov. goricah.
- Vengust Ferdo, tov. delavec, Rimske Toplice.
- Rozman Anton, strojnik, Zirovnica.
- Zupan Jože, mizar, Gunclje, St. Vid nad Ljubljano.
- Seljak Matevž, usnjar, Ziri.
- Lukner Jože, delavec, Trbovlje.
- Bertoncelj Jože, delavec, Trbovlje.
- Majersič Janez, usnjar, Tržič.
- Krančič Alojzij, delavec, Slov. Bistrica.
- Gornjak Ludvik, lesni delavec, Sv. Lovrenc na Pohorju.
- Springer Leopold, krojač, Novo mesto.
- Trtnik Ivana, delavka, Skofja Loka.
- Ramšak Ivan, rudar, Hrastnik.
- Hojan Ivan, kemični del., Moste pri Ljubljani.

Namestniki:

- Rutar Jože, nameščenec, Ljubljana.
- Kugovnik Jurij, kovač, Prevalje.
- Bregant Franc, kovinar, Jesenice.
- Smole Tomaž, klobučarski mojster, Domžale.
- Drobnič Ivan, tekstilni delavec, Kočevje.
- Lapornik Jernej, lesni delavec, Rimske Toplice.
- Tremelj Albin, pleskar, Vič.
- Juvan Franc, oblačilni delavec, Domžale.
- Nadlučnik Jožefa, gospod. pomočnica, Ljubljana.
- Knific Franc, papirničar, Medvode.

- Kolar Ivan, lesni delavec, Planina pri Rakeku.
- Vidregar Jože, papirniški delavec, Vevče.
- Senčar Franc, mlinar, Ljutomer.
- Kozjek Jože, kovač, Zirovnica.
- Lenarčič Jože, predilničar, Litiya.
- Pangersič Ivan, papirniški delavec, Zaloga, D. M. v Polju.

- Flore Franc, rudar, Toplice pri Zagorju.
- Zalar Matija, tobačni delavec, Ljubljana.
- Okorn Jakob, delavec, Trbovlje.
- Šilar Anton, čevljar, Kranj.
- Copar Peter, kemični delavec, Moste.
- Kužnik Franc, tekstilni delavec, Kočevje.
- Lavrinc Franc, papirničar, Goričane.
- Sarabon Vinko, predilničar, Tržič.
- Petrac Anton, Tolsti vrh, Guštanj.
- Primožič Franc, predilničar, Litiya.
- Hočevar Jožef, delavec, Ormož.
- Podgoršek Ivan, zidar, Gameljne.
- Pintar Jakob, oblačilni delavec, Skofja Loka.
- Podpečan Anton, lesni delavec, Suhu dol.
- Mikeln Martin, delavec, Prevalje.
- Hren Anton, lesni delavec, Nazarje.
- Zupan Franc, tekstilni delavec, Tržič.
- Grile Vinko, papirničar, Prevalje.
- Noč Jakob, kovinar, Javornik.
- Ferkov Avguštin, klepar, Stepanja vas.
- Lap Franc, papirničar, Medvode.
- Mlinar Franc, čevljar, Stara vas, Ziri.
- Deželak Ludvik, delavec, Rimske Toplice.
- Klein Franc, pleskar, Ljubljana.
- Kogoj Franc, usnjar, Tržič.
- Mrak Ivan, strojnik, Ljubljana.
- Pajnik Franc, lesni delavec, Sv. Lovrenc na Poh.
- Noč Franc, kovinar, Javornik.
- Verlič Rezika, delavka, St. Vid nad Ljubljano.
- Hribar Ivan, pleskar, Bizovik.
- Lagonder Franc, oblačilni delavec, Skofja Loka.

- Strupi Peter, predilničar, Tržič.
- Majhen Alojzij, kemični delavec, Moste pri Lj.
- Pečnik Jernej, ključavničar, Rimske Toplice.

Nameščenci

Kandidati:

- Ing. Zumer Alojzij, ravnatelj škofijskih posestev, Nazarje.
- Valant Milan, uradnik OUZD, Ljubljana, Ulica na Grad 5.
- Kocmur Martin, uradnik Ljud. posoj., Celje.
- Meden Milan, trg. pomočnik, Begunje pri Cerknici.
- Pravst Kristijan, elektr. mojster, Tržič.
- Kerec Franc, uradnik Javne borze dela, Murska Sobota.
- Kržin Karel, poduradnik TPD, Ljubljana, Nunska ulica 21.
- Rupar Anton, organist, Leskovec pri Krškem.
- Pečnik Stanko, trg. poslovođa, Zagorje ob Savi.
- Savenc Franc, delovodja, Ljubljana, Tyrševa cesta 17.

Namestniki:

- Dr. Tersegav Alfonz, odv. koncipijent, Jesenice na Gorenjskem.
- Eržen Viktor, poduradnik Bratovske skladnice, Hrastnik.
- Jeršič Miro, uradnik OUZD, Ljubljana, Breg 2.
- Finžgar Lado, trg. pom., Celje.
- Šmitek Stanko, uradnik, Tržič.
- Celec Ferdo, posojilniški ravnatelj, Rakičan.
- Kokalj Anica, strok. urad., Ljubljana, Poljanski nasip.
- Sinkovič Viktor, trg. pom., Celje.
- Zupanc Franc, nameščenec, Ljubljana.
- Skaza Ognjeslav, poslovođa, Ptuj.

Delo JSZ v Delavski zbornici

»Lahko rečemo, da je Delavska zbornica v Ljubljani, ki zastopa delavstvo vse Slovenije, vzor vsem enakovrstnim zbornicam v državi. Njeni marksistični večini je stala nasproti močna večina krščanskih socialcev in narodnih socialistov. Brez te opozicije ali proti njej se v zbornici ni mogla niti pokreniti niti izvesti nobena količkaj važna zadeva. Njenemu nastopu in delovanju se je v največji meri zahvaliti, da je delo zbornice bilo v glavnem stvarno, mirno in vseskozi normalno, pa da so se za splošno korist delavstva predlagali in storili plodonosni ukrepi v stvarnem sporazumu vseh treh delavskih strank. Ni niti najmenj pretirano, če trdimo, da je Delavska zbornica v Ljubljani po svojih pobudah, predlogih in intervencijah ter pozitivnih uspehih pa po marljivosti in požrtvovalnosti svojih organov prekašala vsa druga po zakonu obstoječa stanovska zastopstva, kolikor jih v Sloveniji imamo.

Najbolj intenzivno je bilo delo Delavske zbornice na polju zaščite delavskih interesov, delavskih zaupnikov in delavske socialno-politične zakonodaje. Mirno lahko rečemo, da ji ni ušla nobena delavstvu storjena ali nameravana krivica in da je v vsakem slučaju krepko nastopila za prizadete, po veliki večini z uspehom. Pojav naraščajoče brezposelnosti je seveda tako elementaren, da ga tudi Delavska zbornica ni mogla odvrniti ali veliko zaježiti, toda podpore, ki jih je dajala brezposelnim, dosega visoko vsoto. Kjer je le mogla, je skušala zlo brezposelnosti omejiti in ublažiti. Od posledic kapitalizma in njegovih metod krivično prikrajšanim in oškodovanim ter preganjanim je preskrbela pravo zaščito, po neštetihih intervencijah pri delodajalcih pa je preprečila mnogo zla in bede ter dosegla pravične od duhá socialnega smisla in čuta narekovane poravnave najrazličnejših sporov med delom in kapitalom, delavci in njihovimi

Rudarskemu delavstvu v premislek!

Polnih deset let rudarsko delavstvo premisslja in ugiba, kje je rešitev zanj in kdo ga bo rešil iz neznanega stanja, v katerem živi on in njegova družina. Polnih deset let si zbira svoje zastopnike iz onih vrst, katere mu obetajo, da ga rešijo spon kapitalizma in njegovega odiranja. Polnih deset let čaka rudar izpolnitev obljub znanih ljudi, da mu izvojujejo enakopravnost delavskega stanu. Polnih deset let pa že strada on in njegova družina. V teh letih pa je rudar zgubil vso potrebno energijo za stvarno in dosledno borbo.

Zakaj pa tako?

Premalo ima prostora naš strokovni list, da bi mogli v njem opisati vso nepravilnost, katero so ravno rudarju zagrešili ljudje, ki zanj niso imeli srca, tem manj še sočutja. Vsa pisava in vse govorjenje ljudi, katerih interes je bil, da splezajo po hrbtih največjih trpinov do svojega mesta, je bilo le prah in pesek v oči ljudem, ki tega gotovo niso zaslužili. Ali kaj, siromak se da omotiti, saj pričakuje rešitve. Tako in podobno se je sukalo rudarsko vprašanje skozi vsa desetletja.

Kaj sledi iz tega?

Predpogoj za samopomoč je vedno lastni preudarek. Rudarsko delavstvo mora misliti in delati po svojem preudarku, vse svoje interese mora uravnati tako, da doseže to, kar potrebuje. Začetni mora misliti z lastnimi možgani in delati tako, da bo njemu v korist, ne pa v škodo, kot je delal sedaj.

Kje pa se tako delo prične?

Pred vsem delavstvom stoji volitve v Delavsko zbornico kot stanovsko zastopnico. Prav tako tudi pred nami. Zavedati se moramo, da je ta zbornica naš parlament, v katerem se pretresajo strokovna in stanovska vprašanja. Če zadnjič smo povedali, da so bili v tej zbornici nekateri ljudje, ki so jim pri zadnjih volitvah rudarji zaupali zastopstvo, nedelavoljni, ali so celo pozabili, da so delavski zastopniki. Ta greh se čuti zlasti pri rudarskem delavstvu. Rudar je plačeval prispevek zbornici, a nikoli se mu ni poročalo, kaj ima od zbornice.

Tako je bilo dosedaj. Kako pa naj bo v naprej?

Rudarsko delavstvo si mora izvoliti pri sedanjih volitvah ljudi o katerih misli, da so delavni in hočejo delati za delavstvo. To naj bo osnovna misel rudarja pri teh volitvah. Zavedati se pa tudi mora, če kdo veliko kriči in veliko obljublja, da tega nikoli ne bo storil. Take in tako je volil rudar že cela desetletja in je bil vedno razočaran. Rudar naj ne verjame ljudem, ki mu govore o stvareh, ki so neizvedljive, marveč verjame naj onemu, ki mu obljubi vestno in pa pošteno delo. V delavsko zbornico se silijo danes ljudje, kateri hočejo uganjati v njej politiko in ne delavsko, temveč strankarsko, ki so jo radi svojega nepravilnega delovanja vseskozi zavozili, danes pa se hočejo skriti za hrbet delavca in po njem plezati navzgor.

gospodarji. Odločnost, združena z uvidevajočim taktom, je po zaslugi Delavske zbornice in njenih organov odnašala v pretežni večini slučajev zmago nad krivičnostjo in nespametjo. Delavska zbornica pa je s svojim posvetovalnim glasom in z močjo svojega vpliva več ali manj naravnost oziroma posredno sodelovala tudi pri drugih odredbah in zakonih, ki se količkaj tičejo delavstva, nameščencev, vajencev in delovnih slojev sploh in njen glas je bil v vseh krogih in na vseh mestih uvaževan. To je treba reči v čast slovenskega delavstva in njegovih zastopnikov.

Rekli smo že, da gre v veliki meri za sluga za to opoziciji, predvsem drugemu najmočnejšemu klubu Delavske zbornice, krščanskim socialcem, ki so delali v duhu in smislu socialne tradicije velikega Janeza Evangelista Kreka, ki je delavcem ustanovil strokovno organizacijo že leta 1894. Ne da bi se premaknil za ped od svojih načel in od svojega po zakonih krščanske socialne morale in krščanskega družabnega reda določenega stališča, je klub krščanskih socialcev v Delavski zbornici pozitivno sodeloval pri vsaki stvari, ki je bila v splošno korist delavskega stanu,

Takih ljudi tudi gotovo inteligentni rudar ne bo volil. V Delavsko zbornico morajo priti ljudje, ki so se skozi vsa leta gorja borili za delavčev ekstenzo, ne pa ljudje, ki so poznali rudarja le takrat ko so rabili njegove glasove. Na mestih, ki so bili postavljeni, pa niso imeli niti besedice za tega rudarskega trpina, ampak dejali so mu, da je komunist in prevratnež. Taki in podobni ljudje hočejo zajeti danes inteligentni rudarski proletarijat in ga love z okrožnicami kot nevedne muhe. Ročni rudarski proletarijat pa love ljudje, ki mislijo, da je njih monopol igranje z lačnimi želodeci rudarskega trpina.

Rudar, kako boš volil, da bo prav?

Brez oklevanja ti naj povemo, da voli ljudi, ki bodo na kandidatni listi Jugoslovanske strokovne zveze, ki je lista krščansko mislečega delavstva. Na tej listi so kandidati delavci, kateri so v borbi za rudarsko delavstvo zgubili delo in zaslužek, ker so rudarske interese zastopali pošteno in pravično. Takih ljudi iz rudarskega delavstva dobiš danes le malo, in lista, ki jo predloži JSZ pa jih ima in to ravno za zastopstvo rudarjev v zbornici.

Zakaj ti, rudar, svetujemo to listo?

Polno blata in gnoja se meče danes na to listo, ker vsi nasprotniki vedo, da je ta lista ona, ki s svojim pozitivnim delom marsikomu meša načrte. Očita se JSZ od »pobarvanih« katoličanov, da je zavrgla Krekovo krščansko idejo in da se druži z marksizmom, celo komunizmom. To govore le oni katoličani, ki so zapisani samo še v krstni knjigi, drugače pa izjemajo delavstvo kot vsi drugi. — Krščanski socializem pa take ljudi odklanja, pa če prav se sklicujejo na okrožnico Leona XIII. in Pija XI. Take ljudi bomo vedno odklanjali, kakor jih je odklanjal pokojni Krek.

Drugi zopet očitajo, da je v JSZ preveč vere in krščanstva. To zopet le z namenom, da bi pokretu škodovali. Mi pa hodimo svojo začrtano ravno pot v korist vsega delavstva. Jugoslovanska strokovna zveza, katere postavlja samostojno listo za volitve v Delavsko zbornico, hoče vsem volilcem natočiti čiste pljače, tako tudi rudarjem. — Javno povemo svoja načela in misli kako bomo delali, da bo delavstvo od tega kaj imelo.

Zakaj vas vabimo, da glasujete 8. oktobra za listo JSZ!

Zato, da bi rudarsko delavstvo v Delavski zbornici imelo tako zastopstvo, na katerega se sme zaneseti, da si bo potom njega priborilo boljše bodočnost. Pravi krščanski socialist je le oni, ki se čuti odgovornega, ne samo onemu, ki ga pošilja v zastopstvo, marveč tudi onemu, ki mu bo dajal za svoje delo odgovor tudi po smrti.

Petdesetletna zgodovina marksizma je pokazala, da se rušijo vse njegove postojanke in drug drugega hočejo utopiti, delavcu pa kazati v marksizmu kljub temu pot do boljše bodočnosti. Pravilno

delavske stanovske solidarnosti in ljudskega občestva. Krščanski socialci so s svojo vseskozi stvarno, samo od višjih načel in interesov narekovano in lojalno opozicijo največ doprinesli k temu, da Delavska zbornica ni tratila časa s praznimi, za skupne delavske stanovske interese škodljivimi prepiri in prekanji, ampak da je opravljala vseskozi pozitivno delo, kojega objektivnost in uspešnost je bila zajamčena po temeljitem premisleku, debatah in korekturah, katerim je bil podvržen vsak predlog, ki je prišel v razpravo. Krščanski socialci so tudi skrbno čuvali in čužati pomagali demokratični ustroj zbornice, njene zakonite pravice in normalno funkcioniranje, tako da je bila Delavska zbornica ves čas obvarovana vsakih nenormalnih stanj in posegov v njen organizem. Njeno normalno delovanje ni bilo nikoli moteno ali prekinjeno in ko je zbornica zaradi predolge nezamenjave svojih zastopnikov ostarela, je bil krščanski klub tisti, ki je najbolj naglašal potrebo novih volitev, da bi se zbornica zopet prezračila in osvežila, tako da bo odgovarjala dejanskemu razpoloženju delovnega ljudstva.

Ko tem potom zastopnikom našega kršč.

Kot zavedni delavci in nameščenci glasujte za kandidate, ki jih kandidira

Jugoslovanska strokovna zveza
Naša glasovnica je BELE barve.

Za upokoјence bratovskih skladnic

Jesenice, 18. septembra.

Že meseca junija lani so upokoјenci KID volili na mestno občino resolucijo, v kateri so zahtevali naj občina kot najbolj interesirana edinica pokrene akcijo po vseh občinah dravske banovine, v katerih se nahaja rudarsko zavarovanje, za zdravo ureditev pokojnin bivšim članom bratovskih skladnic. Misel za ta korak so dale številne ankete, katere so delale na osnutku novega pravilnika. Slutilo se je, da novi pravilnik ne bo imel podlage, katere bi zagurala neokrnjenost pokojninskih prejemkov. Ta resolucija v občini ni našla odziva. Letos aprila je stopil v veljavo novi pravilnik bratovskih skladnic, ki je uresničil slutnje upokoјencev. Pokojnino so se znižale kljub povišanju pokojninskih prispevkov. Strokovni odbor kovinarjev JSZ je smatral za potrebno opozoriti interesirane občine na nevarnost vprašanja starostnega zavarovanja, katere novi pravilnik ni zmanjšal. Bati se je, da bo morda v kratki dobi zopet stopila v ospredje sanacija starostnega zavarovanja. V mesecu maju t. l. je poslal strokovni odbor kovinarjev na občino konkretne predloge kako stalno sanirati starostno zavarovanje z željo, da jeseniška občina kot najbolj interesirana prevzame inicijativo ter na tem vprašanju zastavi svoje sile. Pretekli mesec se je vršila občinska seja s to točko dnevnega reda. Seji je prisostvovalo preko trideset upokoјencev in starih delavcev. Resolucijo je prejel socialni odsek v nadaljnje reševanje. Ta pa je na svoji zadnji seji storil sklep, da bo predložene predloge poslal v študij vsem interesiranim občinam, katere naj bi bile potem na anketi dovolj poučene o tem vprašanju. Na anketo bodo poleg teh vabljeni tudi zastopniki Delavske zbornice, banske uprave, ministrstva za socialno politiko, funkcionarji glavne bratovske skladnice ter zastopniki vseh strokovnih organizacij.

Upokoјenci in stari delavci želijo, naj bi ta akcija jeseniške občine pokrenjena na inicijativo strokovnega odbora kovinarjev, ne bila samo na kratko odpravljena, temveč naj bi se tega, tudi za občinsko gospodarstvo važnega vprašanja, lotile vse občine z vso intenzivnostjo, ker le na ta način se lahko pričakuje, da delo ne bo zaman.

rečeno, ravno od teh je bil delavec tepen in še bo, če tega ne bo spoznal in začel drugače misliti.

Članek, ki ga podaja naš list, hoče pokazati tudi rudarskemu delavstvu odkrite karle, vsak sam pa si lahko napravi sodbo in odločitev.

socialnega delavstva izrekamo priznanje in zahvalo, je spričo novih volitev naša dolžnost tudi ta, da opozorimo vsakega slovenskega katoliškega človeka, ki je pristaš katoliške misli in član katoliške akcije, da po svojih močeh, položaju in vplivu pripomore k temu, da bo oktobra krščansko-socialno delavstvo izvolilo v Delavsko zbornico zopet močno in častno zastopstvo, ki bo z istim pogumom in stvarnim delom branilo koristi delavskega človeka in gradilo bodočnost delovnega ljudstva na osnovi načel krščanske pravičnosti in krščanskega svetovnega ter družabnega nazora. Oktobra vse krščansko-socialno delavstvo naše Jugoslovanske strokovne zveze in našega krščanskega nameščenstva enotno in korporativno na plan! Za njim in z njim s svojo moralno in javno močjo ter zasebnim vplivom vsak iz katoliških načel živeči človek sploh!

Uvodnik »Slovenca«, z dne 27. avgusta 1933, šte. 194.

7. in 8. oktobra pojdite
vsi sigurno na volišče!

Jože Gostinčar:

Vsak svoj kovač!

Stari pregovor pravi, da je vsakdo svoje sreče kovač. Ta pregovor je v nekem oziru zelo resničen. Človekova sreča je v dušnem miru in telesnem zadovoljstvu. Ako manjka enega ali drugega, se človek ne počuti srečnega. Da si pa človek more pomagati do sreče, mu je Bog dal razum, po katerem lahko spozna pota in ceste do svoje sreče. Jasno je, da daje pravo krščansko življenje in ravnanje človeku res srečno življenje. Je pa tudi res, da zelo mnogi tega ne upoštevajo. Pohlepnost po zemskem premoženju, osebni veličini, komandantstvu itd., jih je gonila in jih še goni na stranska pota krščanskim načelom protivnega kapitalizma in samoljubja. Nekaj takih si lahko ogledamo prav v bližini.

Jemanje obresti je bilo nekdanj pri krščanskih strogo prepovedano, kar gotovo znači krščansko ljubezen do bližnjega. Jemanje obresti pomeni za prejemalca brezdelno bogatenje na račun dela plačevalca. Ali so današnje banke, ustanove za dobra dela? To pač niso. So pa zelo drage ustanove za posredovanje v denarnih zadevah. Glavno je profit iz dela pridnih ljudi. Načelo: Ako pomaga bližnjemu, ne zahtevaj za to zemeljskega plačila, današnji svet nič več ne pozna.

Kakor pri bankarstvu, tako je tudi pri izrabljanju delovnih moči, delavci vseh panog se na vsestransko odušni način izrabljajo. V tekstilni industriji, ki pri nas naravnost cvete, se delavstvu odtrgavajo že tako nizke plače. Ženske v nekaterih tovarnah zaslužijo dnevno po 12—18 Din. Kaj hočejo s tem? Ni čudno, da pri tako sijajnih plačah cvete vlačugarstvo in se širi med delavstvom brezverstvo.

Zakoni za vastvo delavstva se od strani podjetnikov kršijo kar na debelo. Delavstvo je vsled nezavednosti in strahu precej obupano in popustljivo. Trpi sicer in tarna, toda to nič ne pomaga. To pa daje poguma kapitalistom, da izrabljajo sedanji gospodarski položaj delavstva v svoje profitarske svrhe. Delavske organizacije, v kolikor so neodvisne od kapitalizma in kapitalističnih prijateljev, store, kar je v njih moči, da se zboljšajo razmere. Osobito Jugoslovanska strokovna zveza vrši v tem oziru vestno svojo dolžnost. Toda delavska zavest je še veliko premajhna za uspešnejše delo. Koliko delavcev je še, ki jim cinder in frak bolj imponirata kot njih organizacija. Kedaj bodo ti reveži spoznali, da je njih prostor v neodvisnih delavskih in nameščenskih organizacijah Jugoslovanske strok. zveze, in ne v kakih »pipčarskih« klubih? **Nezavednost delavcev in nameščencev daje poguma kapitalistom in njih prijateljem, da ovirajo in rušijo krščansko socialistično delavsko organizacijo, češ da je marksistična, medtem pa puščajo marksiste v miru, ako jim celo ne pomagajo. Med »katoliške« rušilce naše organizacije spadajo po večini le »spolitizirani« tipi, ki jim ni za delavstvo, temveč le za glasove. To naj si delavstvo dobro ogleda in zapomni!**

Dne 8. oktobra t. l. se bodo vršile volitve v Delavsko zbornico, ki je za pospeševanje delavskega blagostanja velikega pomena. Zato naj bi ne bilo delavca in nameščenca, ki bi se ne zanimal za te volitve, ki so izrecno delavska in nameščenska stvar! Tu ima vsakdo priliko pokazati, ali se zaveda svoje naloge in dolžnosti, ali ne. Vse krščansko socialno delavstvo naj gre in mora iti na volitve in

Nameščenci in nameščenke

Iz časopisja, pa tudi iz celotnega poteka volivnega boja ste mogli ugotoviti, da se potegujete dve nameščenski organizaciji, ki izpovedujeta krščansko svetovno naziranje, ob priliki volitev v Delavsko zbornico za Vaše zupanje.

Prvo vprašanje, ki je nastalo ob tej ugotovitvi, je bilo: Čemu ste dve nameščenski organizaciji; zakaj ni enotnosti niti sedaj ob volitvah in zakaj cepimo svoje moči?

Jugoslovanska strokovna zveza od svojega postanka sem stoji na stališču, da spadata ročni in duševni delavec v enotno fronto. Sedanji gospodarski in družabni red je moral nujno pritirati oba — ročnega in duševnega delavca — v tak težki položaj, v kakršnem se nahajata danes. Ta teza mogoče ni bila tako jasna pred leti, kakor je danes. Ker pa ima duševni delavec tudi svoje izrazite potrebe in zahteve, je bila svoječasno ustanovljena v sklopu Jugoslovanske strokovne zveze: **Organizacija privatnih in trgovskih nameščencev.**

Do leta 1928 je bila to edina krščanska strokovna nameščenska organizacija. Tik pred volitvami v Pokojninski zavod za privatne nameščence so pa tega leta ustanovili organizacijo »Združeni zasebni in trgovski nameščenci

Vsi volivci, ki ste po svoji zaposlitvi oddaljeni nad 5 km od krajevnega volišča, zahtevajte od krajevnega volivnega odbora z navadno dopisnico, da se Vam pošljejo glasovnice na dom. — To pravico pa uveljavite čimprej, najkasneje do 1. oktobra 1933.

Slovenije«. Predsednik te organizacije je postal g. Vekoslav Vrtovec. Izrabljajoč takratni politični položaj je šla ta organizacija preko skupine privatnih in trgovskih nameščencev in sklenila dogovor z ostalimi nameščenskimi organizacijami (marksističnimi in demokratičnimi). Na temelju tega dogovora je postal g. Vrtovec predsednik Pokojninskega zavoda. Po teh volitvah v Pokojninski zavod je prenehalo delovanje združenih. Zato smemo trditi, da je bil postanek te organizacije konjunkturalnega značaja.

Nam ni nikoli bilo za čast, ali za kako funkcijo, bodisi častno bodisi plačano, ampak smo stremeli le za tem, da bi zgradili trdno in borbe sposobno nameščensko organizacijo. Zato smo rade volje sklenili dne 17. decembra 1928 z »Združenimi« tale dogovor: **Potrebno je, da je enotna krščanska nameščenska strokovna organizacija in sicer v sklopu Jugoslovanske strokovne zveze. Da to dosežemo, se morate obe obstoječi nameščenski organizaciji: Združeni zasebni in trgovski nameščenci Slovenije ter skupina privatnih in trgovskih nameščencev prostovoljno raziti. Na mesto njiju se osnu-**

oddati bele listke za kandidate Jugoslovanske strokovne zveze. Pa tudi vsi privatni nameščenci volijo v Delavsko zbornico deset zastopnikov. V tej skupini je postavila Jugosl. strok. zveza tudi svoje kandidate, za katere naj glasuje vsak nameščenec, ki ima kaj čuta za skupne interese in kršč. soc. pokret. Vsak somišljenik, ki bi se oddvojil, naj se spomni Juda, Iškarjota!

je v sklopu Jug. strok. zveze »Strokovna zveza privatnih in trgovskih nameščencev Jugoslavije«. Jugoslovanska strokovna zveza se je strogo držala tega dogovora, razpustila svojo skupino in ustanovila nameščensko organizacijo pod zgorajšnjim imenom, ki je raztegnila svoj delokrog na celo državo. Od tega časa dalje je v resnici poslovala samo ta nameščenska organizacija.

Pred nekaj meseci — čudno zopet pred volitvami in sicer v Delavsko zbornico ter Pokojninski zavod — smo brali, da se je organizacija »Združenih« zopet poživila, potem ko je počivala pet let. Ko je bilo sedanje vodstvo opozorjeno na dogovor od 17. decembra 1928, je izjavilo, **da ga ta dogovor ne veže!**

Da bi ohranili enotnost naših sil, smo za volitve v Delavsko zbornico kljub temu **ponudili dogovor**. 26. avgusta 1933 je bil o tem razgovor, pogajanja so pa bila določena na 27. avgusta 1933 ob 10 dopoldne. Nemalo smo se pa začudili, ko smo v nedeljskem »Slovencu« od 27. avg. 1933 brali proglas »Združenih«. Kdor je to bral, je dobil utis, da je sporazum že dosežen.

Pri pogajanjih smo stavili predlog, da bodi nosilec iz naše organizacije in da ne sme nobena oseba, ki bo kandidirala, biti politično — tudi iz preteklosti — prononsirana. Do sporazuma sicer nismo prišli, vendar se pa pogajanja niso razbila, ampak samo prekinila. Radi enotnosti smo stavili še dne 9. septembra 1933 svoj predlog in sicer, da pristanemo na njihovega nosilca, da je torej liho število njihovo, sodo pa naše. Zastopniki »Združenih« so bili za to. Kljub temu so »Združeni« izdali že dne 3. septembra 1933 okrožnico, v kateri nas blatio, da nismo pravi katoličani, da smo marksisti itd. — Mimogrede bodi omenjeno, da je v naših pravilih izrečno določilo, da smo **krščanska strokovna organizacija, dočim v pravilih »Združenih« tega ni. 10. septembra 1933 je pa izšel še po vrhu tega v »Slovencu« proglas, s katerim naznanjajo »Združeni« samostojen nastop. Morda spada tako postopanje med moderno diplomacijo in taktiko, resni strokovničarji kaj takega ne poznajo!**

Zakaj gremo torej v dvoje?

Mi stojimo na odločno strokovnem stališču. Kot taki smo zahtevali disciplino v organizaciji. Nasprotniki niso tega poznali in so se raje zatekli pod firmo »Združenih«. Nam gre v resnici za to, da smo sposobni braniti pravice nameščencev. Življenje dokazuje, kako bridko se mašuje, ker so privatni nameščenci neorganizirani. Saj smo bili pred dobrim letom priče, kako so se morali nameščenci na pritisk odpovedati pridobljenim pravicam v zavodu, kjer imajo glavno besedo osebe, ki so z »Združenimi« v ozki zvezi.

Nameščenci in nameščenke! Takega igračkanja z interesi nameščencev in konjunkturalnega izrabljanja mora biti **enkrat konec!** To zahtevajo Vaši življenjski interesi! Ravno radi tega je Vaša dolžnost, da glasujete dne 7. in 8. oktobra vsi kot en mož za kandidatno listo: **Strokovne zveze privatnih in trgovskih nameščencev Jugoslavije.**

Lista naše organizacije je bela.

Tovariši in tovarišice! Storite kot agitatorji svojo dolžnost v polni meri, da bo tudi med nameščenci zmogala edino pravilna ideja enotne, brezkompromisne in borbene strokovne organizacije!

To in ono

Iščemo avtorja!

Tovariši nameščenci!

»Pozivamo Vas, da glasujete za kandidatno listo, ki Vam jo bomo pravočasno poslali in tudi objavili.

Ne glasujte za kandidate na listi JSZ, ker se družijo z framasoni, marksisti in komunisti.«

Taka okrožnica kroži po deželi in skuša begati naše volivce.

Tržič. V nedeljo 17. septembra so prodajali sportniki cvetlice. Kar pride do mene, zelo prijazno pozdravi in ponudi. Olike zahteva, da sem ljubeznivo vprašal, za katere reveže pa? »Za sportni klub Svoboda,« je bil odgovor. Ne vem, kakšen je bil efekt pri tem nabiranju. Tudi mi ni znano, koliko so dobili brezposelni in lačni delavci. Bila je tudi veselica, da se dobi nekaj dohodkov. Često-krat se vršijo take veselice dolgo v noč, da izžemajo, povečini iz delavskih žepov, težko prisluženi denar.

V tukajšnji predilnici se zelo na čuden način obrača napram delavcem neki znani gospod. Ne vem, ali si predstavlja, da ima pred seboj »lerpobe« ali organizirane delavce?! Svetujemo mu, naj se zaveda, da so to organizirani delavci, ki se bodo znali braniti, če bo treba.

Če bi bilo vsaj polovico obljub izpolnjenih, katere so se zadnja leta delavcu obljubljale ob priliki raznih volitev, bi se v naši solzni dolini moralo že na debelo cediti mleko in med. Toda ta vir mleka in medu je reguliran tako, da se cedi le gotovim mogoteem, delavcu se pa cedijo le — sline.

Kljub temu se je po sladkih besedah še vedno in vedno dalo delavstvo pogovoriti pod to ali ono pretvezo, toda vedno je z razočaranjem ugotovilo, da je bila sama »vižja« nova, pesem pa vedno ista.

Kako žalostno občutje obdaja organiziranega delavca, če pogleda po svojih neorganiziranih tovariših — delavcih, kateri brodirajo še vedno v temi brez cilja, kakor čolnar brez vesel. Z zabavljanjem na slabe čase pričakujejo menda čudež, ki jih bo mahoma rešil vsega gorja. Tovariši, čudeži se ne gode več, pomagajte si sami in pomagano vam bo.

Kako pa? Vsi do zadnjega se organizirajte v Jugoslovanski strokovni zvezi z vztrajnim in smotrenim delom boste kmalu uživali sadove svojega dela ter tako sebi in splošnosti pripomogli do bolj-ših časov.

Naša JSZ nam edina, ki stoji na krščanskih načelih, da lahko polno garancijo, da bo skupno s svojim delavskim parlamentom (v katerem bo tudi zastopal delavce v našem okraju tov. Janez Ramovš), v katerem pa ne bodo kake morebitne dvoživke, ampak od nas samih izbrani kremeniti značaji, nudila delavstvu najširšo možnost delovanja na polju izobrazbe in stanovske zaščite.

Kmalu ne bo imelo več delavstvo lepše prilžnosti zasidrati si krepko svoje že priborjene pravice, kakor baš sedaj pri volitvah v Delavsko zbornico. Od nas samih je odvisna lepša bodočnost, zato ne imejmo gluhih ušes za nasvete v našo lastno korist, in pojdemo brez izjeme vsi 8. oktobra na volišče, ter kot en mož volimo listo JSZ!

Torej še enkrat: Prav vsi in po geslu:

Lista J. S. Z. bo bela,
ona naj ostane cela,
druge vse pa resk na dvoje,
to ta dan bo delo tvoje!!

T. S.

Strokovna skupina pleskarjev, sobo- in őrkosli- karjev. Vse naše člane obveščamo, da so vesti, ki jih razširja naš bivši predsednik Novak neresnične. Zaradi raznih nerednosti in ker ni plačeval članarine, ga je odbor moral izključiti. — Prihodnji se- stanek se bo vršil v četrtek, dne 5. oktobra t. l., v prostorih male dvorane v Delavski zbornici in vse tovariše naprošamo, da se tega sestanka polno- številno zanesljivo udeležijo. — Odbor.

Poslužite se pravice, ki Vam jo daje zakon pri soodločevanju vodstva De- lavske zbornice. — Zaupajte svoje gla- sove kandidatni listi

Jugoslovanske strokovne zveze.

Zagorje. V nedeljo, dne 17. t. m. se je pri nas vršil sestanek rudarskega in ostalega delavstva v prostorih Zadrufnega doma. Poročal je zastopnik iz Ljubljane o pomenu delavskih zbornic in voli- vah, ki bodo 8. oktobra t. l.

Poročilo zastopnika centrale je bilo vseskozi stvarno in brez demagogije, kakor je vsa naša borba, ki jo vršimo pri teh volitvah. Hočemo nam- reč pokazati, da je mogoče voditi boj tudi brez umazane osebne polemike in raznih natolcevanj, ki so bila doslej tudi v delavskih skupinah precej običajna. Sestanek je napravil na vse navzoče naj- boljši utis. Pojasnile so se tudi razne težave in ne- lojalni nastopi drugih organizacij.

Tovariši so po teh informacijah dobili jasno sliko in vpogled v stanje borbe za delavsko zbor- nico in so vsi navzoči šli domov trdno uverjeni, da bo uspeh volitev za našo kandidatno listo, ki jo je predložila Jugoslovanska strokovna zveza kot naša osrednja organizacija, čim boljši.

Skofja Loka. Bliža se čas volitev v Delavsko zbornico, in z njimi vred tudi neizogibno agitacij- sko tekmovalje nasprotujočih si vodilnih struj. Ve- lika masa delavstva, ki že itak tvori v vsaki državi največji odstotek, posebno pa še v Sloveniji, dela utis močne armade že z ozirom na to, da je močno organizirana. Ni vseeno, kam bo naše zavedno de- lavstvo usmerilo svoj korak, da ne bo ovirano v razvoju za svojo izobrazbo in ciljih, ki si jih je stavilo za kažipot k splošnemu izboljšanju delav- skega položaja.

Volitve so tajne!

Vsako nasilje in teror je izključen!
Zato vsi uveljavite svojo pravico
in glasujte za kandidatno listo:

Jugoslovanske strokovne zveze

Upton
Sinclair:

DOLARJI

roman

Vsevedna knjižničarka mu je povedala, da leže v bral- nici strokovni listi, ki se bavijo s petrolejem in da jih človek lahko kupi pri vsakem prodajalcu časnikov. Cele strani blebetanja in govoric o raznih petrolejskih poljih v tej ali oni državi, tečajih delnic in njihova bodočnost, članki o vrtni tehniki in o čistilnicah in o tržnem stanju, in o svetovnih zalogah, o osebnih zadevah raznih »velikih živin« v tej stroki, neštivilni oglasi o vrtnikih in ogrod- jih, orodjih in sestavah, sploh o vsem, kar je v zvezi z de- lom, — to je bilo, kar so mu imeli povedati petrolejski strokovnjaki. Treba mu je bilo najti samo še neizogibne poslovne laži in potem mu je ostalo resnično poznanje ve- like industrije, v kateri je nešteto ljudi čez noč zaslužilo srečo!

Jed je šel po starinarnah in si kupil nekaj del, ki so skupno z listi polnila njegov kovčeg. V vlaku, na voznji tja in nazaj in v prostem času po hotelskih sobah je ne- utrudno rezal vsebino teh papirjev na kose in jo tlačil v svoj požrešni spomin. Bil je tako nepotrpežljiv, tako vedo- željen — in zdaj je našel končno izhodišče! Prostor za Jeda Ruserja, petrolejarja. Brž pa je začel natančno omejevati in določati ta naslov; on bo samo v nekem smislu in samo do neke stopnje »petrolejar«. Bili so ljudje, ki so hodili na polja in vodili vrtnanje novih virov, to so bili petrolejarji, a ti so živeli nemirno in delavno življenje, tvegali so dosti in so imeli le šibko in nezanesljivo nado, da bodo ujeli velik dobiček. Poleg tega pa so bili drugi, ki so sedeli v svojih pisarnah za pisalniki in so delili povelja: organizi- rali so koncerne, izdajali delnice, snovali prodajne družbe, združevali podjetja in Bog ve kaj še vse, — in to so bili

tisti, ki so služili pravi denar, ki so sedeli na varnem, naj se je godilo po poljih, kar se je hotelo: zamirajoči vrelci, slanica, ogenj, razpoki, delavski nemiri, vsa bremena in skrbi, ki jih prinaša delo z odvratno snovjo in še odvrat- nejšimi ljudmi. Prostor za Jeda Ruserja, petrolejskega denarnika!«

IV.

1. septembra zjutraj si je Jed vprav kupil listek za Mesa Verde ob T. in X. železnici in je bil čisto pripravljen na pot, ko je dobil v roke jutranjo izdajo »Poste« in je na prvi strani bral v kričočih vrstah:

»Zvezda družbe mora plačati kazen! Tihotapstvo dragu- ljev velja celo premoženje!«

Sree mu je divje bilo, ko je bral, da je mr. Thomas J. Ewarts svoj spor s carinsko oblastjo poravnala na ta način, da je plačala carinske in kazenske pristojbine v znesku sedem in trideset tisoč štiristo dva in osemdeset dolarjev in sedem in trideset centov. Jed je v duhu mnogokrat delil najrazličnejše vsote s štirimi. Zdaj se je znova spravil nad to nalogo in je ugotovil, da mora od zaščitne zveze ameri- škkih draguljarjev dobiti osemnajst tisoč tristo sedemdeset dolarjev in devet in sedemdeset centov. Pazite, da se pri de- ljenju ne zmotite, oh, vi dobrodelni in zaščitniški dragu- ljarji — in nikar ne izpustite centov!

Jed je vzel list domov, z Lizo sta se zaprla v njeno sobo v vročem najvišjem nadstropju pensiona in sta praznovala tiho zmagoslavje. Potem sta se pogovarjala — za Lizo je bil to strašen pogovor, zakaj ni majhna stvar voziti se v kočiji velikega moža. Jed je dejal: »Lahko, da bom, še preden se vrnem, ves denar naložil v petrolejska polja!«

»Jed! Saj ga še niti nimaš!«

»Moram ga dobiti; stvar je opravljena, imam zakonito pravico do denarja. To sem vse pogledal v knjižnici!«

Nabiraj novih članov za Jugoslovansko strokovno zvezo
Zavedaj se: kolikor moči, toliko pravice!